Opłata uiszczona rycz. Tarnów, dnia 28 września 1933 r. Cena egzemplarza 15 gr.

PRENUMERATA:
kosztuje z dostawą w miejscu
miesięcznie — 70 Zł.
kwartalnie 2·— „
półrocznie 4·— „
rocznie 8·— „
Prenumerata zamiejscowa:
miesięcznie —.90 zł.
kwartalnie 2·50 „
półrocznie 5 „
rocznie 10 „

HASŁO

OGŁOSZENIA:
Strona . . . . 350 Zł.
1/2 strony . . . 175 „
1/4 „ . . . 90 „
1/8 „ . . . 45 „
1/16 „ . . . 30 „
1/32 „ . . . 15 „
Przed tekstem 100% drożej
Drobne za słowo 30 gr., po
szukującym pracy 50% zniżk

Pismo poświęcone sprawom politycznym, społecznym, gospodarczym i literackim

Naczelny redaktor: Jan Kulesza przyjmuje od 11—16 codziennie, ul. Moniuszki 2. róg Brodzińskiego, tel. 506. P. K. O. Kraków Nr. 406.862

Nr. 35. Adres Redakcji i Administracji: ul. Krakowska 7. (w drukarni L. Styrny) Rok VIII

Obywatele!

Niezaprzeczonym faktem jest, że sytuacja finansowa Państwa ma bezpośredni wpływ na dobrobyt i stan materjalny wszystkich mieszkańców, gdyż dobro Państwa jest wspólnem dobrem jego obywateli.

Państwo Polskie, należy do rzędu tych nielicznych państw, które skutecznie przeciwstawiają się ostremu przesileniu gospodarczemu, w całym świecie panującemu.

Dzięki roztropnej i świadomej swych celów polityce gospodarczej, dzięki zastosowaniu oszczędności w wydadkach publicznych, ograniczeniu importu, a utrzymaniu eksportu na odpowiednim poziomie, waluta polska niezachwiała się, pomimo, że inne dużo silniejsze waluty, jak np. dolar, funt szterl., straciły znacznie na swej wartości. Podstawowym warunkiem stałości waluty jest utrzymanie równowagi budżetowej Państwa, to też Rząd Rzeczypospolitej, całe swoje wysiłki zwraca w kierunku zrównoważenia dochodów i wydadków budżetowych.

Rozpisana przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Pożyczka Narodowa w wysokości 120 miljonów złotych ma być środkiem, zmierzającym do utrzymania równowagi budżetowej Państwa i tem samem do utrzymania stałości naszej waluty.

Pożyczka Narodowa rozpisana została pod hasłem: „Własnemi Siłami". Własnemi siłami, we własnym dobrze zrozumiałym interesie, musimy przyjść z pomocą Państwu. W szeregu subskrybentów Pożyczki Narodowej nie może braknąć nikogo, każdy obywatel powinien dorzucić swą cegiełkę do wielkiego dzieła.

Całe społeczeństwo biorąc masowy udział w subskrybcji Pożyczki Narodowej, winno dać wyraz wiary i zaufania we własne siły, nieugiętej woli przetrwania okresu kryzysu, bez oglądania się na pomoc z zewnątrz. Powodzenie Pożyczki Narodowej, pokrycie jej ponad ustaloną wysokość obok utrwalenia równowagi budżetowej, przyczyni się do wzrostu zaufania wśród społeczeństwa a co więcej zaufania zagranicy do naszej gospodarki i do naszej siły odpornej.

W tem przeświadczeniu, Lokalny Komitet Obywatelski Pożyczki Narodowej, zwraca się do całego społeczeństwa tarnowskiego z gorącym apelem, by wszyscy stanęli karnie w szeregu subskrybujących Pożyczkę Narodową, by każdy w miarę swych środków, spełnił swą powinność obywatelską.

W Tarnowie subskrybcję Pożyczki Narodowej przyjmują do dnia 7 października 1933 następujące instytucje: Komunalna Kasa Oszczędności miasta Tarnowa, Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Kasa Urzędu Skarbowego oraz Powszechny Bank Związkowy.

Za Lokalny Wykonawczy Komitet Obywatelski Pożyczki Narodowej:

Mgr. T. Kołodziej, Sekretarz. A. Marszałkowicz, Przewodniczący.

Z ruchu pożyczkowego w Tarnowie.

Jak było do przewidzenia, społeczeństwo tarnowskie dobrze zrozumiało swą powinność wobec Państwa i we wszystkich sferach subskrybcja na Pożyczkę Narodową daje świetne rezultaty. Wszystkie niemal organizacje, stowarzyszenia, zrzeszenia, cechy, zwołały nadzwyczajne zebrania, uchwalając subskrybcję Pożyczki Narodowej.

Już w poprzednim numerze donosiliśmy o licznych zebraniach — dziś podajemy dalej o zebraniu Kongregacji Kupieckiej wraz z Kołem Środowiskowym Kupców BBWR. Przewodniczył p. Oleksy, zaś piękne patrjotyczne przemówienie wygłosił ks. dr. Rec.

Kongregacja uchwaliła ze swych żelaznych funduszów wyasygnować 1000 zł. na cele pożyczki, zaś członkowie Kongregacji oraz Koła Środowiskowego będą subskrybować wedle wymiaru Komisji.

Koło Rzemieślników BBWR. odbyło pod przewodnictwem p. prezesa Hajdukiewicza zebranie, na którym przemawiał p. rejent Ryblewski. Uchwalono propagować Pożyczkę Narodową wśród sfer rzemieślniczych i indywidualnie podpisywać, wedle ustalonej normy.

Organizacja Sjonistyczna pod przewodnictwem p. dr. Chometa odbyła zebranie, na którym przemawiał p. Ryblewski. Uchwalono popierać i subskrybować Pożyczkę.

Stow. Kupców i Przemysłowców Żydowskich, pod przewodnictwem p. inż. Szancera odbyło zebranie, na którym przemawiał o Pożyczce Narodowej p. dr. Basler. Uchwalono wedle sił i możności poprzec gorąco Pożyczkę.

Związek Pracy Ob. Kobiet pod przewodnictwem p. Sobolewskiej odbył zebranie, na którym przemawiał p. rejent Ryblewski. Uchwalono wyznaczyć 150 zł. na Pożyczkę Narodową z kasy O. P. K., propagować wśród kobiet pracujących i w kołach rodzinnych Pożyczkę Narodową, oraz wedle możliwości indywidualnie członkinie subskrybować będą.

Bractwo Kurkowe na swym zebraniu uchwaliło urządzić składkę wśród członków na zakup Pożyczki Narodowej.

W Bankach i Kom. Kasie Oszczędności, subskrybuje publiczność tarnowska Pożyczkę Narodową i już dawno nie było w instytucjach finansowych takiego ścisku.

Wzruszający był moment, kiedy do Banku Gospodarstwa Krajowego przyszedł staruszek weteran z 63 roku, ofiarując trzęsącą się ręką swą pensję weterańską. Łzy radości i wzruszenia zrosiły oczy urzędników i publiczności, która była przy tym pięknym momencie obecna w Banku.

Zwracamy się do naszych czytelników, aby bez zwloki spieszyła do Banku Gospodarstwa Krajowego i subskrybowała Pożyczkę Narodową, dając tym dowód wysokiego zrozumienia powinności obywatelskiej względem Państwa.

Związek Cechów, na którym referował p. Kryplewski, uchwalił propagować Pożyczkę Narodową, oraz subskrybować ją wśród członków, wedle normy ustalonej.

Koło BBWR. w Klikowej odbyło Zebranie, na którym referował p. rejent Ryblewski, uchwaliło subskrybować z funduszów Koła 100 zł., zebrać od członków 100 zł. na dalszą subskrybcję, zaś członkowie będą indywidualnie subskrybować wedle ustalonej normy. Bardzo gorące przemówienie, nacechowane troską o dobro Państwa, wygłosił ob. Dzierwa.

Walne Zebranie Pow. Związku Strzeleckiego.

W niedzielę odbyło się Walne Zebranie Powiatowego Zw. Strzeleckiego, na którym referat o Pracy Państwowej wygłosił p. Ryblewski.

Poczem po omówieniu prac Zarządu ustępującego, wybrano nowy Zarząd, w skład którego wchodzą: prezes p. insp. Mucha, Zarząd: sędzia Bursztyn, Tadeusz Saitz, rejent Ryblewski, inż. Krynicki, dr. Chodoniecki, inż. Kruszyna, prof. Kursa.

Witos swoje a chłop swoje.

Strasznie się rozsierdził p. Wincenty na „niewdzięcznego i ciemnego chłopa". Przez całe tygodnie gardłował i wiecował w powiecie tarnowskim, rozpuścił sforę swych agitatorów, groził biczem i innymi karami tym, coby jadło do „ciarachów" wywozili, a tu chłopstwo wali z kapustą, ziemniakami, kurczakami i świnkam do Tarnowa, kpiąc z upadłego wodza ludowego, który dla prywaty zapomniał o powinności obywatela względem własnej ojczyzny.

Zajścia w Nowym Targu.

Znowu Str. Ludowe spowodowało rozlew krwi.

W dniu 25 b. m. urządziło stronnictwo ludowe w Nowym Targu nielegalne zgromadzenie, w którem wzięło udział około tysiąca osób z okolicznych wiosek. Zgromadzeni udali się tłumnie pod starostwo, domagając się zwolnienia z aresztu zatrzymanych na polecenie prokuratora w dniu poprzednim kilku członków Stronnictwa.

Wyłoniona delegacja starosta przyjął i oświadczył, że przytrzymani mogą być zwolnieni niewcześniej jak w dniu 25 b. m., t. j. po porozumieniu się z prokuratorem.

Jednocześnie starosta zażądał od delegacji rozwiązania zgromadzenia. Mimo to po wyjściu delegacji, tłum w dalszym ciągu zachowywał się agresywnie, obrzucając budynek starostwa kamieniami i usiłując wyważyć bramę. Gdy wkroczyła policja, została ona zaatakowana kamieniami i kijami, w rezultacie czego kilku policjantów zostało kontuzjowanych.

Podczas patrolowania miasta jeden z patroli

został znienacka napadnięty przez większą grupę chłopów i w obronie własnej dał kilka strzałów, raniąc cztery osoby.

Z pośród policji 3 osoby zostały ciężej ranne, 10 — lżej. Jedna osoba cywilna zmarła w drodze do szpitala.

Wypadki niedzielne poprzedzone zostały agitacją posłów Stronnictwa Ludowego, a zwłaszcza pos. Krzciuka, który nawołując do udziału w „strejku rolnym“ w sposób demagogiczny wzywał do czynnych wystąpień.

Podobno Wincenty Witos podczas całego zajścia siedział w jednej z karczem w Nowym Targu i otrzymywał „z pola walki“ wiadomości przez specjalnego „oficera łącznikowego“.

Czas nareszcie zrobić z tem koniec. Kilku hyclów politycznych bez czci i wiary nie może ciągle bezkarnie burzyć wieś usuwając się od odpowiedzialności za przelaną krew i zamieszki w kraju.

Tu powinien przemówić sąd doraźny. Z demagogami i aferzystami którzy biednego chłopa wprowadzają w nieszczęście — pod Sąd.

Jacy „bohatyrzy“ przodują Stronnictwu Ludowemu.

Jak wiadomo, władze skonfiskowały ulotki Stronnictwa Ludowego, nawołujące do strajku rolnego. W piątek wkroczyły władze bezpieczeństwa do lokalu Stronnictwa Ludowego na Burku, gdzie znajdowało się kilkunastu członków Str. Lud. z posłem Stachnikiem na czele, w celu przeprowadzenia rewizji za skonfiskowanemi ulotkami. Granatowe mundury spowodowały omal że nie katastrofę. Łydki p. posła poczęły drżeć i zbladł jak ściana, posuwając się ku drzwiom wyjściowym, chcąc umknąć. Władze zatrzymały go jednak i po wylegitymowaniu puściły na wolność. Pan Stachnik „groźny prowodyr“ strajków, dał swym kompanom smutny dowód swej odwagi, trzęsąc się na widok granatowego munduru. Widocznie trybun ten Stronnictwa Ludowego, nie ma całkiem czystego sumienia. Władze bezpieczeństwa znalazły kilkaset egzemplarzy skonfiskowanej ulotki, które zabrały i opuściły lokal.

Sesja wójtów
powiatu tarnowskiego.

W piątek dnia 22 września o godz. 10-tej przed południem odbyła się w sali Stow. Gwiazda pod przewodnictwem p. starosty powiatowego Dr. Zygmunta Döllingera sesja wójtów, która zgromadziła wszystkich naczelników gmin pow. tarnowskiego oraz sekretarzy gminnych, na obszernej sali.

Sekretarzował p. Marzec, sekretarz Rady Powiatowej.

Zebranie zagaił p. starosta Dr. Döllinger omawiając sprawę wejścia w życie ustawy samorządowej i sprawę utworzenia gmin zbiorowych w tut. powiecie. Dalej w pięknych i silnych słowach zaznaczył p. starosta powinność każdego obywatela pracy dla dobra państwa, gdyż ta praca jest dla dobra każdego obywatela; podniość dalej powinność podpisywania Pożyczki Narodowej — która da możność dalszego skutecznego rozwoju Państwa i wskazał, że właśnie naczelnicy gmin winni wpływać wychowawczo i zbawiennie na włościaństwo, jako ci, którzy wybrani są z pośród tych obywateli, jako najcenniejszy materjał obywatelski.

Wreszcie p. starosta Dr. Döllinger omówił bardzo ważną sprawę bezpieczeństwa na terenie naszego powiatu.

Poczem o 6% Pożyczce Narodowej, jej celach i o powinności subskrybowania jej mówili pp. Sekretarz Marzec i van Marke.

Sprawy wojskowe omawiał p. Żurek. Bardzo interesujący referat o przyjmowaniu wniosków ubezpieczeniowych i o nowym sposobie składki ogniowej wygłosił p. Mgr. Rybakiewicz inspektor P. Z. U. W.

Niezwykle ożywioną dyskusję wywołał referat p. inż. Schwakopfa, kierownika Pow. Zarządu Drogowego a to o świadczeniach w naturze za zaległe podatki państwowe w związku z ustawą o Funduszu Pracy, o zaległościach w opłatach drogowych i o szarwarkach.

Również referat p. insp. Jana Machalskiego nacz. Urzędu Skarbowego spotkał się z dużem zainteresowaniem. Szczególnie sprawy egzekucyjne, które są bolączką wsi znalazły żywy oddźwięk. Jasne i dla każdego zrozumiałe wywody p. Prezesa Sądu Okręgowego Dr. Syrowego o podatku od nieruchomości i sprawach egzekucyjnych dał p. naczelnikom gmin zupełne wyjaśnienie w tej tak ważnej dla wieśniaków kwestji.

Referat pożarniczy instr. Domina omawiał sprawy naprawy kominów, o rewizjach policyjno ogniowych w gminach, o udziale delegatów zwierzchności gminnej w posiedzeniach Zarządu O. S. P., wkończu referował sprawę wypłacania przez zwierzchność gminną przewidzianych subwencji, objętych budżetem na rok 1933/34. Sprawy wielkiej wagi dla rolników wyjaśnił p. radca Jachna przewodniczący Urzędu rozjemczego a to: Stosunek nowej ustawy w Urzędach rozjemczych do ustawy poprzedniej. Korzyści dla dłużników według nowej ustawy. Które wierzytelności wyjęte są z pod kompetencji Urzędów Rozjemczych. Skuteczności ugody i orzeczenia. Właściwość miejscowa Urzędu rozjem. Wytoczenie sprawy w Urzędzie rozj. wstrzymuje proces sądowy i egzekucje, koszty i opłaty, o pożyczkach hipotecznych w myśl ustawy z 29/3. 1933 r., wznowienie spraw, w której wydano orzeczenie na podstawie ustawy dawniejszej, apel do p. naczelników gmin o należyte doręczania wezwań i zwrot recepisów.

Bardzo obszerny racjonalny i ważny referat wygłosił insp. Samorządu gmin. p. Miszewski o sprawach: niedokładności w prowadzeniu agend gmin, stwierdzonych przy sposobności przeprowadzenia lustracji w gminach: Załatwianie pism, forma sprawozdań, podatek wojskowy, arkusze wymiarowe, prowadzenie księgi danin publicznych, inwentaryzacja majątku, gminne kasy pożyczkowe, uporządkowanie składnicy akt, kasowość, dowody kasowe na wpływy i wydatki: wykonanie zarządzeń z poprzednich lustracji, zarząd majątkiem gminnym, wykonanie budżetu gminnego: (apel dla szkół:) gospodarka na drogach gminnych, wykazy obowiązanych do świadczeń prestacyjnych, księgi wojskowe, księgi ewidencji ludności, kontrola świadectw pochodzenia zwierząt, pobór danin publicznych, indeksy do ksiąg bierczych, uporządkowanie ksiąg bierczych i wykazy zaległości, prace przygotowawcze do tworzenia gmin zbiorowych: (struktura gmin, komisje gminne, stosunek sołtysa do gmin, działalność gromad, zaznajamianie się przyszłego wójta z potrzebami gromad.

Inż Derechowski omówił sprawę pożyczek pod zastaw zboża, ustawę o nadzorze państ. nad buhajami.

Sprawozdawcę naszego pisma, który był obecny na tej wielce interesującej sesji wójtów, uderzyło wielkie zainteresowanie naczelników gmin dla zagadnień państwowych i spraw gminnych, pozatem szczególna troska p. Starosty Dr. Döllingera nad potrzebami swego powiatu oraz ścisły kontakt jaki go łączy ze swymi organami wykonawczymi.

Z miasta.

Prace około regulacji i upiększenia miasta idą w szybkiem tempie, mimo finansowych trudności napotkań.

Pan inż. Wojewski nie schodzi z raz powziętej linji prac na tym odcinku i jedna dzielnica po drugiej zostaje wzorowo uporządkowana. Obecnie pracuje się nad dojściem do cmentarza żydowskiego t. j. na ul. Szpitalnej, dotychczas bardzo zaniedbanej. Pozatem przeprowadza się regulację ul. Fredry, gdzie kładzie się chodniki, również koło Magistratu na ul. Szerokiej i Bernardyńskiej kładzie się chodniki.

Zwracamy się do właścicieli realności aby szli na rękę wysiłkom magistratu w uporządkowaniu miasta a to w zakładaniu chodników, tem bardziej, że Magistrat jest skłonny przyjść właścicielom w tej sprawie z wydatną pomocą.

Handel starzyzny został przeniesiony z Rynku na Kapłanówkę.

Spis wozów i pojazdów ma być sporządzony w Tarnowie do dnia 10. 11.

W tym celu będą obchodzić właściciele pojazdów funkcjonarjusze Magistratu w celu sporządzenia spisu.

Zwracamy się do Opieki Społecznej w Magistracie w celu położenia kresu wędrówce dziadów, która co piątki i soboty oblega nasze ulice. Czyżby się nie dało temu zaradzić?

Z życia Związku Nauczycieli Szkół Polskich „Ogniska“ w Tarnowie.

Dnia 26. 9, br. odbyło się zebranie Zarządu Ogniska ZNP. w Tarnowie pod przewodnictwem p. Olszowskiego Władysława.

Ze względu na ważność i bogatą treść uchwał, jakie powziął Zarząd, podajemy w krótkości planowe i rozumne ujęcie spraw oświatowych, dotyczących szerszego ogółu

Otóż Zarząd Ogniska ZNP. z radością powitał nowe programy szkolne, zaś dla przestudjowania tych i najumiejętniejszego a najskuteczniejszego ujęcia ich w praktyce, zamierza urządzać w tym celu konferencje dyskusyjne, lekcje praktyczne, kursy przeszkalające nanczycielstwo całego powiatu. Od października br. Zarząd uruchomi chór nauczycielstwa szkół średnich i powszechnych pod przewodnictwem p. E. Tukacza. Dział administracyjny obejmie p. St. Szymański. Następnie Zarząd organizuje kurs przygotowujący nauczycielstwo do prowadzenia zajęć praktycznych w szkole powszechnej, dostosowanych do nowych programów szkolnych. Nadto raz w ms. organizuje referaty dyskusyjne z nowoczesnej psychologji pod przewodnictwem p. Wysockiego Zygmunta. Orkiestrę mieszaną będzie prowadził p. Żołądź, M. P. Cierniak J. znany pracownik na polu wychowania fizycznego będzie prowadził lekcje racjonalnej gimnastyki w szkole powszechnej, oraz gimnastykę dla osób starszych. Zarząd powiększył znacznie bibljotekę obejmującą przeszło 1000 dzieł treści pedagogicznej i naukowej, oraz zaprenumerował 12 pism zawodowych do czytelni prowadzonej przez p. Biestka Wł.

Praca zawodowa wśród związkowego nauczycielstwa, pomimo ciężkich warunków nie upada, lecz z pełnem zrozumiem, przepojona ofiarnością i głęboką ideą państwową, postępuje naprzód, udoskonala się, co daje pełną gwarancję lepszej przyszłości, bo szkoła to fundament państwa.

Zarząd Ogniska ZNP nie zasklepił się li tylko w ramach swego zawodu, lecz pełen entuzjazmu wszedł na horyzont pozaszkolny, widząc tam naglącą potrzebę pracy oświatowej, potrzebę stworzenia nowego obywatela pełnego cnót. Ofiaruje resztki swego wolnego czasu i sięga swoim umysłem tam, gdzie każdy mający na sercu dobro obywatela i państwa powinien sięgnąć.

Uchwalono zatem kontynuować pracę oświatową przez Sekcję Ośw. Pozaszkoln., istniejącą przy Ognisku od kilku lat. Na terenach wsi, w których już związkowe nauczycielstwo pracę tę prowadzi, jak w Skrzyszowie, Łękawicy, Porębie, Łęgu, Rudce, Gromniku i innych, uchwalono Kolegom wsi udzielać pomocy, aby ci Koledzy mogli na swoich odcinkach przeprowadzać planowo przemyślaną i skuteczną organizację kursów wieczorowych w oparciu o racjonalnie prowadzone świetlice.

Dokładny program tej pracy przystosowanej do potrzeb danej miejscowości, opracuje S. O. P. z udziałem nauczycielstwa danych ośrodków pod przewodnictwem p. Palczewskiego Tadeusza.

Zarząd Ogniska z pełnem zadowoleniem powitał wiadomość o planach oświatowych Powiatowej Komisji Oświatowej przy grodzkim BBWR. i powziął uchwałę nawiązać kontakt w pracy oświatowej z Komisją Oświatową Rady Grodz. a za pośrednictwem przewodniczącego SOP. i Kolegów z Tarnowa postanowił uzgadniać swoje programy pracy. Zadowolenie tem większe, że do pracy tej wstępują i inne zawody jak lekarze, sędziowie, adwokaci i inni, którzy wspólnie mogą się uzupełniać i zdążać do jednego celu t. j. stworzenia światłego obywatela.

Pomyślano też o tych najbiedniejszych, którzy nie umieją czytać ani pisać i dla tych Zarząd otworzy w miarę zgłoszeń bezpłatny kurs wieczorowy w Tarnowie.

Celem wytępienia zupełnie analfabetyzmu w całem państwie Zarząd uchwalił zachęcić całe nauczycielstwo do wstąpienia do Towarzystwa Popierania Budowy Szkół Powszechnych, aby przez to towarzystwo nieść oświatę w najdalsze zakątki Polski. Do Komitetu

Obwodowego tego towarzystwa wybrano p. Olszowskiego Władysława, Bałuta Jana i dyr Kargola Adolfa.

Uchwalono również wysłać apel do nauczycielstwa w powiecie do wzięcia solidarnego udziału w subskrybcji „Pożyczki Narodowej". Deklaracje przyjmuje Zarząd we wtorki, piątki od 3 — 4 i w niedzielę od 10—12.

Uchwały, oraz powyżej zakreślony program pracy, świadczy o idei naucz. polskiego, pełnego poświęcenia się dla Państwa. Nauczyciel polski utrzymał ducha narodu polskiego w zaborze i nie dopuścił do zaniku języka polskiego, a kiedy odzyskał wolność, pojony patrjotyzmem i głębokiem uczuciem miłości Ojczyzny, realizuje swą pracę w myśl hymnu Ignącego Krasickiego: „Nie żal żyć w nędzy, nie żal i umierać Byle Cię można wspomóc byle wspierać".

Ze Związku Pracy Obyw. Kobiet

Nadzwyczajne Walne Zebranie wybrało nową sekretarkę Z. P. O. K. na miejsce opuszczającej Tarnów poprzedniej a to panią Marję Steczkowską, prof. Państw. Szkoły Handlowej. Na Zjazd referentek prasowych Zrzeszenia Wojewódzkiego Z. P. O. K. wydelegowano referentkę prasową z Tarnowa — Helenę Silbigerową.

W Nadzwyczajnem Walnem Zebraniu Z. P. O. K. wzięły udział delegatki z powiatu, w osobach p. Firlejowej z Tuchowa i Gackównej z Poręby Radlnej.

1 października urządza Związek wraz z Białym Krzyżem festyn w Ogrodzie miejskim, „Pożegnanie lata", połączony z ogromną wentą spożywczą i artystyczną. Okoliczne ziemiaństwo z Ks. Sanguszką na czele, ustosunkowało się nader życzliwie do obydwóch organizacji, tak do Białego Krzyża, jak i do przedszkoli Związku, na które dochód z festynu jest przeznaczony i wenta będzie znakomicie obesłana.

Uroczyste Nabożeństwo Żałobne za spokój duszy ś. p. prezydentowej Mościckiej, odbędzie się staraniem Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet 30 września, w sobotę o godz. 9tej w kościele kadedralnym. Mszę św. odprawi ks. prałat dr. Józef Lubelski. Pieśni żałobne wykona chór katedralny.

Współpraca Związku Pracy Obyw. Kobiet z przedstawicielami szkolnictwa.

W ubiegłych dniach odbywał się w Tarnowie 10-cio dniowy Kurs dla kierowników 6 — 7 klasowych wydziałowych szkół powszechnych, pod odministracyjnem i organizacyjnem kierownictwem p. insp. Stefana Muchy. Dyrektorzy szkół w liczbie 45 zjechali się z powiatów: tarnowskiego, bocheńskiego, brzeskiego, dąbrowskiego, mieleckiego i ropczyckiego.

Program Kursu stanowiły zagadnienia zreformowanego obecnie szkolnictwa, jak np. nowa ustawa w obecnym ustroju szkolnictwa (struktura etnograficzna, oświatowo-kulturalna, gospodarcza i td.) Organizacja pracy pedagogiczno dydaktyczna, organizacje uczniowskie i instytucje szkolne, jak samorządy klasowe, spółdzielnie, harcerstwo, Czerw. Krzyż. i td., rozpatrywane jako czynniki współwychowawcze.

Poruszane i omawiane były też szczegółowo sprawy administracyjno-gospodarcze szkoły, plany pracy kierowników szkół i koordynacja tychże na przyszłość.

Wszystkie zagadnienia ujęte w formę referatów, po których następowała dyskusja, miały znakomitych prelegentów w osobach pana naczelnika wydziału Kuratorjum Krakowskiego Władysława Kabacińskiego, wizytatora Dra Marjana Glutha, inspektora szkolnego z Białej Stanisława Opielowskiego, inspektora Stefana Muchy, Dra Władysława Szczygła — Komendanta harcerskiej Krakowskiej Chorągwi i Dyr. Marji Rosieńskień, wiceprzewodniczącej Z. P. O. K. w Tarnowie. Wyżywienia zupełnego uczestników Kursu wraz z prelegentami podjął się Z.P.O.K., który poza egidą przewodniczącej Adeli Sobolewskie', zorganizował w przeciągu jednego dnia wzorową kuchnię i za minimalną opłatą, przyznaną przez Kuratorjum, spełnił swój obowiązek ku pełnemu zadowoleniu interesowanych.

Od redakcji

Zawiadamiamy, że otworzyliśmy i prowadzimy przy naszem piśmie

Dział prawny

prowadzony przez fachowego prawnika (adwokata), w którym będziemy udzielać dla naszych czytelników porad i wyjaśnień prawnych ze wszelkich dziedzin życia prawnego. P. T. Czytelnicy zechcą zapytania swe kierować do redakcji „Hasła" w Tarnowie.

Poniżej odpowiadamy na dalsze nadesłane nam zapytania:

WP. Pracownik umysłowy: Okres próbny trwać może dla pracowników umysłowych najwyżej 3 miesiące, w ciągu których każdej stronie przysługuje prawo wypowiedzenia stosunku służbowego na 1 i 15 miesiąca.

WP Stanisława S. w Mościcach: Musi Pani wnieść skargę separacyjną. Gdy Sąd przyjmie separację z winy męża, będzie musiał Pani i dziecku płacić miesięcznie alimenta. Do czasu wniesienia skargi, nie wolno na własną rękę zrywać stosunku małżeńskiego, chyba, że tego wymagać będzie osobiste bezpieczeństwo Pani lub dziecka. Musi Pani jednak bezwłocznie po opuszczeniu domu męża, wystąpić ze skargą separacyjną.

Wielka wystawa.

Jak wiadomo, w dniach od 13—24 października br. odbędzie się w Tarnowie w Ogrodzie Strzeleckim druga Wielka Wystawa Ogrodniczo Sadownicza, połączona z Targami.

Zainteresowanie Wystawą niebywałe — Z każdym dniem przybywa coraz to więcej zgłoszeń tak wystawców, jak i zwiedzających.

Wystawione będą tu drzewka owocowe z pierwszorzędnych Zakładów Ogrodniczych, owoce, jarzyny, preparaty i środki przeciw szkodnikom drzew owocowych.

Osobno reprezentowany będzie dział Przysposobienia Rolniczego, prowadzony przez młotut. powiatu.

Bliższych informacyj w sprawie Wystawy udziela Okręgowe Towarzystwo Rolnicze — Tarnów ul. Piłsudskiego 5.

Z ruchu Kół Młodzieży Ludowej.

Dnia 17. IX. b. r. urządziła młodzież Pogorskiej Woli wspaniałe dożynki swemu duszpasterzowi.

Komitet, w skład którego wszedł p. Stan. Śliwa i p. St. Sitko — wywiązał się z zadania doskonale. Sam obrzęd był poprzedzony uroczystem nabożeństwem. Po poświęceniu wieńca rozpoczęły się jego składanie. Uroczystość rozpoczęły słowa wstępne, wygłoszone rzeczowo i z przejęciem przez p. Śliwę Stanisława. Resztę programu dopełniła deklamacja i przyśpiewki okolicznościowe wykonane przez tamtejszą młodzież.

Po serdecznem podziękowaniu przez tam. ks. proboszcza, rozpoczęła się druga część uroczystości dożynkowej tak zn. odegranie przedstawienia p. t. „Adam i Ewa w raju".

Mimo braku odpowiednich warunków, całość wypadła nadzwyczaj dobrze — odegrane role zdradzały duże zdolności tamtejszej młodzieży.

Do podniesienia ogólnego tak sympatycznego nastroju przyczynił się śpiew czterogłosowego chóru Koła Młodzieży Ludowej sąsiedniej wioski Skrzyszowa, które przybyło tam z miłą wizytą. Młodzież Pogorskiej Woli wykazała w swej uroczystości wielkie zainteresowanie się, duże chęci i ochotę do pracy.

Nowa placówka Kół Młodzieży, jaka dzięki wielkiemu zrozumieniu zostanie niebawem założona, przyczyni się do zwiększenia tak pokaźnego dorobku Związku Młodzieży Ludowej na terenie tutejszego powiatu.

Kołowiec.

Z Dąbrowy.

W dniu 24 bm. odbył się wiec urządzony przez Radę Powiatową BBWR. w Mędrzechowie powiat Dąbrowa.

Po sumie, w budynku gminnym, jakoteż na przyległych placach i gościńcu uczestnicy w liczbie co najmniej 700 osób płci obojga, przeważnie najpoważniejsi gospodarze i gospodynie Mędrzechowa, Kupieniny, Wólki Mędrzechowskiej, Bolesławia i innych, pod przewodnictwem miejscowego prezesa p. Świątka, przy sekretarstwie p. Gryszówki wysłuchali przemówień p. senatora Tyrki, prof. Józefa Bobrowskiego i ks. posła Czuja.

Mowcy poruszyli najistotniejsze momenty natury tak politycznej, jakoteż ekonomicznej, ponadto p. senator Tyrka apelował do zgody na wsi. Słuchacze nie szczędzili wyrazów uznania mówcom, oklaskując ich gorąco. Lecz więcej, aniżeli przemówienia czołowych mówców, uderzyła wszystkich ożywiona dyskusja, rzadko spotykana na podobnych zebraniach.

Śmiało i otwarcie a jednak z zachowaniem potrzebnego umiaru, jak na obywatela w wielkiej Polsce przystało, poruszono wszystkie bolączki wsi, przyczem poszczególni mówcy jak p. Bialik, Świątek Gryszówka i inni, wznieśli się daleko ponad poziom zwyczajnych mówców.

Prelegenci każły ze swego zakresu dali wyczerpujące wytłumaczenie, tak że zadowoleni słuchacze jednogłośnie uchwalili rezolucje, w których na czoło po oddaniu hołdu dla p. Prezydenta i p. Marszałka Piłsudskiego, wybił się apel do ludzi dobrej woli z pod znaku Piasta, do zaprzestania bratobójczej i destrukcyjnej walki z Rządem.

Wiec zakończono po 3·5 godzinnych przemowach, odśpiewaniem „Boże coś Polskę".

Ostatnie wiadomości w sprawie Pożyczki Narodowej.

We środę o g. 17-tej popołudniu zebrały się na placu przed Dworcem kolejowym liczne organizacje, a to P. W. Kolejowe z muzyką, P. W. Pocztowe, Związek Legjonistów, Związek Rezerwistów, Związek Inwalidów, Legja Inwalidów, wszystkie koła środowiskowe B.B.W.R., Straż Pożarna, Pracownicy Samorządowi, Pracownicy Ubezpieczeniowi, Zw. Legjonistów z Mościc, Zw. Pracowników umysłowych z Mościc i Z. Z. Z. z Mościc z własną orkiestrą, Legion Młodych, Stowarzyszenie Rękodzielnicze Żydowskie, Reprezentacja Gminy Wyznaniowej Żydowskiej, Stowarzyszenie Szynkarzy, delegacje Cechów i t. d. Organizacje zjawiły się z licznemi transparentami, propagującymi Pożyczkę Narodową. Zebrani bardzo licznie uformowali się w olbrzymi pochód, który podążył do Sokoła, gdzie odbył się olbrzymi wiec Obywatelski.

W wielkiej sali Sokoła po brzegi wypełnionej, zgromadziła się publiczność tarnowska zgrupowana ze wszystkich ośrodków społeczeństwa.

Wiec zagaił prezes Federacji Związków Obrońców Ojczyzny prof. Kruszyna, poczem piękne przemówienie o Pożyczce Narodowej o konieczności jej subskrybowania i o powinności obywatela względem ojczyzny wygłosił p. Prezydent Marszałkowicz. Przemówienie nacechowane umiłowaniem ojczyzny wysłuchali słuchacze w wielkim skupieniu, dażąc mowcę niemilknącemi oklaskami.

Poczem przyjęto jednogłośnie następującą rezolucję: Zebrani w Sali Sokoła reprezentanci wszystkich Związków, uchwalają popierać jak najgoręcej Pożyczkę Narodową, jako taką, która umożliwi Rządowi dokonać dalszych prac nad umocnieniem i utrwaleniem naszej mocarstwowości. Zebrani na Wiecu Obywatelskiem przyrzekają wedle sił i możliwości subskrybować Pożyczkę Narodową, aby tym dowieść, że rozumieją dobrze swoją powinność Obywatela Polaka względem swej Ojczyzny!

Urzędnicy Banku Polskiego subskrybowali 11.000 zł.

Oddział Banku Polskiego w Tarnowie, przyjmuje subskrybcję na 6% Pożyczkę Narodową na warunkach obwieszczenia Ministarstwa Skarbu. Oddział Banku Polskiego aby publiczności ułatwić subskrybcję będzie miał biura swe otwarte wyjątkowo w tą niedzielę od g. 12 tej do 20 tej wieczór i będzie w tej porze przyjmował subskrybcję Pożyczki Narodowej.

Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej na posiedzeniu, które odbyło się we wtorek, uchwalił jednogłośnie subskrybować z własnych

funduszów 2.000 zł., pozatem uchwalił gorąco popierać akcję Pożyczki Narodowej. Również urzędnicy Gminy będą subskrybować według umowy urzędników samorządowych.

Tow. Sokół I. odbyło we wtorek Zebranie pod przewodnictwem p. Nowaka, na którem uchwalono popierać wśród członków jak najgoręcej akcję Pożyczki Narodowej.

Ze sali sądowej.

We czwartek dnia 28 września rozpoczęła się w wielkiej sali rozpraw w Sądzie okręgowym przed s. s. o. Łodzińskim, rozprawa przeciw Idkowi Lehrhauptowi, Tadeuszowi Jeżowerowi, Arturowi Marguliesowi, Samsonowi i Pinkasowi Glotznerom o występek z par. 133 spowodowany namówieniem prostytutki Józefy Nalezińskiej do czynnego znieważenia Kom. Miasta A. Marszałkowicza.

Do tej rozprawy dołączoną została rozprawa z oskarżenia prywatnego p. A. Marszałkowicza przeciw Józefie Nalezińskiej i wszystkim innym oskarżonym o czynne znieważenie. Z ramienia prokuratorji oskarża p. prok. Dr. Patroński, oskarżenie prywatne popiera mec. Dr. Kleinberger. Oskarżonego Lehrhaupta broni Dr. Mütz, oskarżonego Jeżowera mec. Dr. Merz i Dr. Rozwadowski, Artura Marguliesa mec. Dr. Holänder, Glotznerów radca Jachna.

Oskarżona Józefa Nalezińska się nie zjawiła i na wniosek mec Dr. Kleinbergera Sąd polecił policji ją natychmiast sprowadzić.

Po odczytaniu aktu oskarżenia przystąpił Sąd do przesłuchania oskarżonych.

Pierwszy zeznaje p. Jeżower, który do winy się przyznaje stwierdzając, że został podmówiony przez Idka Lehrhaupta. Dalej zeznaje że tak Artur Margulies jak i Glotznerzy z całą sprawą nie mieli nic wspólnego. W śledztwie zeznał oskarżony, że tak Margulies jak i Glotznerzy byli w zmowie i nakłonili go do inkryminowanego czynu.

Po 15 minutach pauzy zeznaje oskarżony Idek Lehrhaupt który do winy się nie przyznaje, jednak okrywając się w togę „gorliwego obywatela" stwierdza że zwalczał komisarza Marszałkowicza, a to dlatego gdyż uważał gospodarkę miejską tegoż za zgubną.

W dalszym ciągu następuje konfrontacja między Lehrhauptem a Jeżowerem, którzy sobie nawzajem zarzucają inicjatywę inkryminowanego czynu. Oskarżony Jeżower wyraźnie zaznacza, iż otrzymał pieniądze od Lehrhaupta, w celu użycia ich na zaaranżowanie napadu na p. Marszałkowicza.

Senzację wywołuje zjawienie się na sali w tow. policjanta oskarżonej Józefy Nalezińskiej, którą p. Sędzia natychmiast przesłuchuje. Oskarżona przyznaje się do winy, opowiada, że otrzymała od Lehrhaupta pieniądze, oraz on jej zapowiedział, że ma się zjawić na oznaczonem miejscu, gdzie będzie na nią czekał osk. Jeżower i da jej dalsze wskazówki. I tak się też stało. Jeżower przy spotkaniu, podał jej cały plan ataku na komisarza Marszałkowicza.

Dalej przesłuchano osk. Artura Marguliesa, który do winy się nie poczuwa i zeznaje, że nie wie, dlaczego tutaj siedzi. Nic nie miał bowiem wspólnego z całą akcją napadu na kom. Marszałkowicza. O komisarzu Marszałkowiczu wyrażałem się źle do wszystkich znajomych, gdyż jestem Jego przeciwnikiem i nie podoba mi się Jego gospodarka.

Zeznania Pinkasa i Samsona Glotznerów nie wnoszą nic nowego do sprawy. Obaj o całej akcji nic nie wiedzieli, dowiedzieli się o niej dopiero na policji.

Po 15 minutowej pauzie przystąpiono do przesłuchania świadków.

Świadek red. Kulesza zeznał że przy samym napadzie na kom. Marszałkowicza nie był obecnym dowiedział się o nim na drugi dzień rano na policji, gdzie się udał dla sprawdzenia wiadomości zobaczył wszystkich oskarżonych. O samej sprawie niewiele wie, jednak zna nienawiść pp. Marguliesa i Lehrhaupta do kom. Marszałkowicza. Glotznerów nie uważa za nieprzyjaciół p. komisarza, gdyż często w rozmowie wyrażali się o nim pochlebnie.

Poczem zeznawał p. prezydent Marszałkowicz, który omówił działalność osk. Jeżowera, jako urzędnika Magistratu, wykazał jego przekroczenia i nadużycia i wyjaśniał, dlaczego był zmuszony go wydalić. O oskarżonym Lehrhaupcie wyraża się jako o mało wartościowym osobniku zdolnym do wszelkiej nikczemności, którego pewni ludzie używali do roboty naganiaczej. Początkowo nie zwracał nie zwracał na niego większej uwagi, gdyż ani politycznie, ani społecznie nie odgrywa żadnej roli w mieście. O Marguliesie wie, że ten go zwalcza i źle o nim mówi, gdyż był zmuszony odsunąć go od wszelkich spraw w Magistracie, a to dlatego, że osk. Margulies zanadto osobiście każdą sprawę załatwiał. O Glotznerach nie wie, czy przeciwko niemu występowali.

Poczem oskarżeni Jeżower i Lehrhaupt rozpoczęli niezwykły wprost atak na kom. Marszałkowicza, stawiając mu wyrafinowanie wpytaniach zarzuty wprost z palca wyssane, które pan przewodniczący uchylał.

Szczególnie p. Lehrhaupt z takim tupetem rzucał pytania i zarzuty, że sędzia zagroził mu wydaleniem ze sali rozpraw. Rzeczowe odpowiedzi p. komisarza zadawały kłam zarzutom oskarżonych i w puch rozwiewały ich zgrabnie obmyślaną obronę.

Obrońca osk. Lehrhaupta p. dr. Mütz stawia wniosek o przesłuchanie p. posła Starzyka i pułk. Hoborskiego na okoliczność, że osk. Lehrhaupt jest porządnym człowiekiem.

O godz. 19-tej rozprawę odroczono do soboty 9 rano.

Do P. T. Publiczności.

Komitet Rodzicielski Szkoły im. Staszica, zwraca się z gorącą prośbą do P. T. Publiczności o jakiekolwiek datki dla najbiedniejszej dziatwy szkolnej, szczególnie na odzież i dożywianie dziatwy najbiedniejszej podczas zimy.

Święto harcerstwa w Gromniku.

Staraniem p. Gawrońskiego, urządzono w związku z rocznicą założenia pierwszej gromady Zuchów uroczyste „Święto Harcerskie". Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem, poczem nastąpiła defilada tutejszej gromady „zuchów" i oddziałów harcerstwa tarnowskiego, które wzięły liczny udział w tutejszej uroczystości.

Kulminacyjnym punktem były pokazy przy ognisku wieczorem, żywo oklaskiwane przez licznie zebraną publiczność, żywo interesującą się przebiegiem święta.

Km. 769/33. Strona zobowiązana Franciszek i Petronela Ludrowscy w Dołuszycach. EDYKT LICYTACYJNY oraz wezwanie do zgłoszenia wierzytelności. — Na wniosek wierzyciela Dra Aleksandra Bartika adw. w Krakowie ul. Szczepańska L. 1 odbędzie się dnia 16 października 1933 r. o godz. 12 w Sądzie grodzkim w Wiśniczu, biuro Nr. 61 licytacja realności lwh. 204 ks. gr. gm. kat. Dołuszyce, składającej się z p. bud. 1. kat. 173 na której stoi dom z cegły na podmurowaniu betonowem. Wartość szacunkowa 10.200 zł. — Najniższa oferta 5.100 zł. Poniżej najniższej oferty sprzedaż nie nastąpi. Komornik Sądu grodzkiego w Wiśniczu.

Km. 30/33. Strona zobowiązana Antoni Domagała w Trzcianie. EDYKT LICYTACYJNY i wezwanie do zgłoszenia wierzytelności. — Na wniosek wierzyciela Hirscha Greiwera, kupca w Bochni, odbędzie się dnia 27 października 1933 r. o godz. 10 w Sądzie grodzkim w Wiśniczu biuro Nr. 61 II p. licytacja 1/14 części realności lwh. 463 księgi gruntowej Trzciana, bliżej w protokole oszacowania opisanej. Wartość szacunkowa 805 zł. 56 gr. Najniższa oferta 537 zł. 04 gr. Poniżej najniższej oferty sprzedaż nie nastąpi. — Komornik Sądu grodzkiego w Wiśniczu.

Km. 17/33. Strona zobowiązana Walerja Mazankiewiczowa z Woli nieszkowskiej. EDYKT LICYTACYJNY oraz wezwanie do zgłoszenia wierzytelności. Na wniosek wierzyciela Hirscha Greiwera kupca w Bochni, odbędzie się dnia dnia 26 października 1933 r. a godz 11 w Sądzie grodzkim w Wiśniczu, biuro Nr. 61 II p. licytacja połowy realności lwh. 63 księgi gruntowej gminy katastralnej Zonia obszaru 3 morgi 1200 sążni kw. bliżej w protokole oszacowania opisanej. Wartość szacunkowa 468 zł. 75 gr. Najniższa oferta 312 zł. 50 gr. Poniżej najniższej oferty sprzedaż nie nastąpi. — Komornik Sądu Grodzkiego w Wiśniczu.

Km. 768/33. Strona zobowiązana Władysław Brzegowy w Trzcianie. EDYKT LICYTACYJNY oraz wezwania do zgłoszenia wierzytelności. Na wniosek wierzyciela Władysława Dudka w Leszczynie odbędzie się dnia 16 października 1933 r. o godz. 11 w Sądzie grodzkim w Wiśniczu, biuro Nr. 61 licytacja połowy realności lwh. 10 księgi gruntowej Trzciana, bliżej w protokole oszacowania opisanej. Wartość szacunkowa 2.744 zł. 37 gr. Najniższa oferta 1.830 zł. Poniżej najniższej oferty sprzedaż nie nastąpi. Komornik Sądu grodzkiego w Wiśniczu.

Stanisław Szymbara unieważnia zgubione papiery a to: książkę wojskową wydaną przez PKU. w Sanoku, legitumację P. F. Z. A. Nr. 737, metrykę urodzenia, kartę mobilizacyjną, oraz kwity Spółdzielni z Mościc. Tarnów, 28. IX. 1933 r.

Wydawca i odpowiedzialny Redaktor: Wiktor Kuczyński. Drukarnia Ludwika Styrny w Tarnowie.